

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám. — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . 12 fillér
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezlszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Nagy hetek.

Egy hosszú esztendőnek sok fontos napja van. A küzdelemmel teljes fárasztó munkának gyakran csak egy nap a koronája s ezért az egy napért ezerek dolgoznak sokszor oly önfeláldozó lelkiismeretességgel, hogy annak a bizonyos napnak jó eredményeért életükkel adóznak. Ünnepek előtt elvégezzük mindent, hogy két napig jól érezzük magunkat; nagy előkészületeket teszünk az ünnepélyekre, hogy egy-két óráig másokat gyönyörködtessünk. Bölesesz felfogás szerint: az élet hosszú küzdelem, rövid pihenés, egy hosszú láncolat, melynek szemeit pillanatig tartó élvezetek kapcsolják össze.

Az a rendkívüli nagy láncszem, melyet egy hosszú év szakadatlan munkássága alkot, ép e napokban ért arra a pontra, melyen egy pillanattal tartó öröm a most kezdődő új láncszemhez csatol. A most kelő és elenyésző napok folyama alatt adnak számot ugyszólván világszerte arról a munkásságról, mely az emberi tevékenységnek góczpontját képezi: a közgazdasági eredményekről, a minden névvel nevezhető üzleti vállalkozásokról, s most számolnak be a különböző társas-egyletek is arról, hogy a lefolyt évben minő mértékben tettek eleget hivatásuknak.

E napok történetét e beszámolások teszik érdekessé. Vannak ugyan magasztosabb s erkölcsi szempontból lélekemelőbb napjai egy esztendőnek, melyeken az emberi és hazafias érzések a esodával határos tények véghez vitelére ragadják az embert, de senki sem lehet annyira idealista, hogy az anyagiak iránt ne érdeklődnék s szívének ne volna egy elrejtett helye, melyben egy kis önérdek ne lakoznék.

Senki sem tagadhatja meg, hogy tevékenységének rugói között ott van az önzés is, mely arra sarkalja, hogy saját egyéni előnyeieért anyagi javak szerzésére törekedjék s még a legideálisabb gondolkozású ember is szívesen elfogadja a tisztességes jutalmat, mely fáradtságos munkájának méltó eredménye.

Ezért mondjuk, hogy a most folyó napok és hetek az esztendőnek igazi nagy hetei, melyek

elé érhető kíváncsisággal tekint a társadalom minden munkás tagja.

Közgazdasági és társadalmi tekintetben a leszámolás napja előtt állunk mi is. A takarékpénztárak és bankok érdekkörében ezer meg ezer szájak csoportosulnak s a plusz-minusz jelentősége sehol sem oly szembeötlő, mint ez intézetekben, melyeknek emelkedése vagy bukása egy-egy hullám a társadalmi életben is. A könyveket nemsokára lezárják s a részvényeseknek módjukban álland az osztalékot megállapítani. Az osztalék megállapításában — hála istennek — az önző érdekek soha sem nyomultak — legalább a rimaszombati intézeteknél — annyira előtérbe, hogy ezáltal azok az összegek szenvedtek volna csorbát, melyekre a közügy jogosan számot tart. Ezuttal volna első eset arra, hogy a részvényesek egyik helybeli pénzüzetnél pressiót akarnak gyakorolni arra, hogy a jótékonyág rovataiba új és állandó czím gyanánt egy új felekezeti intézmény is felvéssék.

Nem tekintve azt, hogy már a modor is, melylyel néhány részvényes a czél elérésére törekszik, tulságosan radikális színezetű, magát a czélt nem tartjuk alkalmasnak arra, hogy annak tulságos védelme által közönségünkben amúgy is lappangó felekezeti érzékenység még nagyobb istápot nyerjen, mert az ily természetű jótékonyágra csak oly intézmény támaszthat igényt, melynek fennállására a jogosultságot a közszükség adja meg. S mivel maguk a részvényesek sem kizárólag egy felekezet tagjai a jótékonyág megállapításában egyoldalú követeléseknek helye sincs.

De máskülönben is, hová fejlődne a viszonyok, ha a társadalmi intézményekben lábra kapna a felekezeti separatió? Világvárosokban, a hol a kisebb felekezetek szórványosan élő tagjai a nagyobbak százezrei között csaknem elenyésznek, helyes, ha az önfentartás ösztöne a keveseket tömöríti, de itt, a hol egy felekezetre is kevesen vagyunk, ez a különködés legalább is furesa. Avagy teljesen egészséges társadalmi állapotnak lehet-e mondani azt, hogy egy oly

kis fészekben, mint Rimaszombat, egyszerre négy-öt társadalmi góczpont létezik, melyekben az egyének, hivatásuk szerint osztályozva, résztvehetnek s mindezeknek tetejében oly intézmények is keletkeznek, melyek az egyéneket felekezetek szerint különítik el egymástól?

Gondoljunk e kérdésekre ilyenkor, mikor a munka ünnepeinek nagy heteit éljük, mikor önmagunk előtt számot akarunk adni azokról az eredményekről, melyek a munkás társadalom szorgalmát megkoronázzák, mert a jövőnd csak akkor veszi helyeslő tudomásul a mi fáradságunkat, ha abban egy magasabb czél nyilvánul s ez: mindnyájunknak a hazafias érzésekben való egyesülése a munka terén.

Egy egészséges eszme.

Most a pénzüzetek évi számadásainak idejében valóban kapóra jön egy közlemény, a melyet előkelő helyről kaptunk, és a melyben egy egészen új, meghatóan eredeti törekvés nyer kifejezést.

A közlemény a töke és használója közti, sokszor vitatott kérdés eleveére tapint, s kiegyenlíteni igyekszik a mai rendszer mellett ellentétessé vált álláspontokat az arany középut által.

Az eszme felvetője országos propogandát látszik indítani törekvése mellett, és annak tulajdonitjuk, hogy hívó szavát a messze királyhágón tulról küldi hozzánk.

Mindenesetre sok figyelmet érdemelnek az alábbi sorok, a melyeknek socialis, financiai, national-oekonomicus jelentőségét el vitatni nem lehet.

Az érdekes közleményt a következőkben adjuk:

Adós fizess!

Kolozsvár, 1897. jan. 8.

Mindenki, tudhatja tapasztalásból, hogy a magyar földmives nép a kölcsönvett töke után a kamatokat az esedékességi napon majdnem óra-pontosságra fizeti le, e tekintetben gyakran fölülmulja a kereskedőket, kiknél pedig életkérdés a pontosság.

Ezen tény gondolkodóba kell, hogy ejtse azokat az embereket, kik az eladódott nép sorsát szívükön viselik és a kik őt az adóságok hinárából kimenteni tudják és akarják is.

A hitelszövetkezetek útján elérjük azon eredményt,

rem s akkor ő teszi a kezét könyörögve össze — s nyert csatám lesz.

S a szép asszony kacagva, boldogan lépett a társalgó szobába, hol anyja és nővérei ijedten bujtak össze az apai förgetőtől való félelmükben.

S megtörtént csakugyan az Ilka által megjósolt eset a nagy békeünnepély.

Gárdos eljött feleségeért. Beismerte hibáját, elhamarkodását, hisz Tüzesnek csakugyan ott laknak rokonai, esinos unokahuga (gonosz, kárörvendő pillantás felesége felé) s bocsánatot kért.

— Holnap pedig utazunk vissza.

— Nem oly könnyen megy az! Bűnhődnie kell. Fogadja meg, többé nem sért meg oly érzékenyen . . .

— Soha, Ius . . .

Elutazásukkor aligha nem ez szaladt ki Ius ajkán:

„Kezemben vagy öreg!“

*

— Anna! Nem gondolkoztál te még a dolgok felett?

Anna felveti nagy fekete komoly szemeit Gizikére mikor együtt ülnek kicsi lányszobájukban. Itt még egyszer átfutják a nap eseményeit, mielőtt az álom lezárná szempillájukat.

— Látom tekintetedből, azt sem tudod, miről van szó. Hat a te főkötdőrdől. Azt hiszed, papa bármit is megtesz érdekel nélkül? Az a kis kör, mit komoly, — mondhatnám elég unalmas — emberekből toborzott össze kártyasztala körül, jelent valamit. Hát még mikor azt kívánja, hogy „kedvenc leánya“ szolgálja föl az „asztalkör lo-vagjait.“ Karvay Imre.

— Nem ellenszenves fiatal ember.

— Nono! A „delejes erő“ működni kezd. Pedig hidd el Anca, — nem a legjobb tulajdonai vannak. Mikor ragadozó madárhoz hasonlóan kinyújtja karmait — pardon kezét a nyere mény után (kerek 10 kr. egy

T Á R C Z A.**Sikerült.**

Irta: FERDINANDY ELLA.

(Folytatás.)

— Hus. Ne bolonditsón, ne tréfáljon velem. Kezdte elhagyni oly sok ideig megőrzött józan esze, mikor kárjára fűzte Iust.

— Vén volnék én már férjnek . . .

— Ép a legjobb, — igen, ha ő utánam Lakatos Mariskának képes udvarolni, el is venni őt érdekből, miért ne tromfoljam le őt én is egy pénz zsákkal? Tüzes főhadnagy szép karesu termetével, szénfekete hajával s Gárdos gömbölyű alakja s hájfeje oly ellentét hogy könnyezésig kacaghat rajt az ember.

— Nekem adná e kis kezét? — bátorodott fel Gárdos a merészségig.

— Teljes bizalommal . . .

Nem is huzzták, halogatták. Két hétig volt min irigykednie a kis városnak Nádfalvyék hallatlan szerencsésén. Méltóságos asszony Iusból! . . .

Két hét mulva Ilka váratlanul otthon termett.

— Hát férjed miért nem jött el, — kezdte Nádfalvy az első üdvözlés után — mit csinál?

— Ostoba jeleneteket — felel a menyecske könynyedén.

— Nem értem.

— Én sem értem papa. Nagy dühöngéséből csak annyit vettem ki, hogy lelkén fekszik hazameneletem.

— Más szóval, — hüledzett az apa.

— Elkergetett, egészítette ki Ilka legedésobb mosolyával.

— Szent Isten, tán félrebeszél! Szólj, — mond el, mi történt?

— Tudod, papa, Tüzes —

— A tüzes lánczordtát! Fakadt ki a rosszat sejtő

apa, mielőtt Ius folytathatta volna. Ó, hogy örültem, hogy áttették Budapestre, nem gondolva meg, hogy az asszony nép mily könnyelmű! Kezdte elfogni a kéttségbeesés.

— Rokonai épp abban a házban laktak a második emeleten, a hol mi az elsőt foglaltuk el s a szórakozott Tüzes tévedésből hozzánk lépett be. Gondolhatod, hogy mint fogadtam. Mennyre-földre esküdözött, hogy nem vétett ellenem, ne nehezteljek, és hasonló neked unalmas dolgokat mondott el. — Hazamenve találkoztam Kálmánnal, ki bősziúten rontott be: Tüzes, Tüzes itt! — kiabálással, ugy hogy első perczen azt hittük, valahol ég. Rám fogta, hogy ki vagyok pirulva — máskor eléggé panaszkodott sapadtságomon s most ez sem tetszett neki, ebből is láthatod, mily vén gonosz. S a dühöngés vége az lett, hogy takarodjam házából — én persze siettem, nehogy visszahívjon. S most itt maradok.

— S mit fogsz csinálni? — Kérdé Nádfalvy gonosz hideg mosolylyal.

— Válopört inditok ellene. —

— Verd ki a fejedből. Az én lányom nem válopörölhet. Nekem, szerencsétlen embernek, még két hajadon lányom van, kiket férjhez akarok adni. Ezeknek jövőjét ily könnyelmű lépéssel nem engedem elrontani. Hanem fogadd meg tanácsomat Ius. Még nem tudja tán senki, hogy itt vagy.

— Találkoztam ugyan Mathild néivel . . .

— Akkor veszte vagyunk! Már kidobolta. A sürgöny el-elkésztetik olykor, az ő hirei soha — s Nádfalvy esztét veszte futkosott a szobában.

— Mindegy. Azt mondom, hogy férjed beteg lett, és sürgönyöztek utánad. Te pedig visszautazol, és Ius, vesd magad férjed lábai elé — kulesold össze kezeidet így — s Nádfalvy könyörgően, göresösen fonta össze az övét —, biztosítalak, hogy egy bűnbánó asszony elragadó kép . . . Menj Ius . . . Tedd meg.

— Az kellene csak nekem. Így kezébe adni magam! Különben ne félj papa, két hét mulva ugy is itt te-

hogy a legelhagyatottabb szegény havasalai községben is 5 1/2%-ban áll a pénz és a mit ezenfelül nyereszkdik a községi hitelszövetkezet — legrosszabb esetben 2%-ot — az otthon marad, a faluból ki nem megy, hanem osztoznak rajta a törzsrészesek, kik nem mások, mint épen az adósok.

Ha a dr. Nagy Ferencz szövetkezeti törvényjavaslata a gyakorlati útmutatások nyújtotta módosításokkal törvényerőre emelkedik: ki lesz használva a népek pontos kamatfizetési hajlama és meg lesz mentve a földműves a vagyoni elzüllesztől.

E javaslat egyik cikkelye szerint a törzsrészesnek 5%-nál többet nem jövedelmezhetnek, a felesleg a tartaléktökre fordítandó; de e tartaléktöket sem szükséges, sem helyes nem lenne a végtelenségig gyarapítani. Ha elérte már a törzsrészesnek értékét: a további gyarapítás felesleges, sőt haszonnal sem járna.

Felmerül a kérdés: mi történik ekkor a jövedelem-többlettel?

A legjózanabb felelet erre az, hogy azok kapják, a kik létesítéséhez hozzájárultak: osztassék ki az adósok között, magyarul mondva: az adósok kapjanak osztalékokat.

Szokatlan egy ilyen indítvány, és sokan lesznek, a kik megtagadják.

Elejét veszem a támadásoknak és iparkodni fogok a következőkben indítványom közgazdasági jogos voltáról meggyőzni az olvasót.

Eddig is az adósok teremtették meg a részvénytársaságoknak azt az örvendetes gyarapodását, hogy ma hazánkban van részvénytársaság, mely részvényeseinek évenként 114% (egyszáztizennégy százalék) osztalékot ad és igen kevés vidéki takarékpénztár, mely osztalékul a törvényes kamatlábnak megfelelő osztalékot adja és a mellett akárhány takarékpénztárnak tartaléktökéje, mely szintén a részvényesek tulajdona, feléri, sőt többszörösen felülmúlja a részvénytöket.

Ez mindenestre hasznos a részvényeseknek és érdem a kezelőknek, mert tőkét gyűjtöttek össze. Sokan azt mondják, hogy tőkét teremtettek a takarékpénztárak. De ez nem áll, mert a tőke — ha nem is egyszerre és egy helyen — de mégis megvolt. Összegyűjtötték ugy, hogy olyan kamatláb mellett kapott a vidéki birtokos kölcsönt, hogy saját romlásával a részvényesek jólétét mozdította elő. Ugy tettek, mint a gyógyszerész a szegfűvirágtheával, hogy köbölzámmra veszi a cigányasszonytól olesón (4%-ért) és eladja betegeknél drágán 10%-ért.

A részvényeseknek és részvénytársaságoknak, egy szóval a vagyontömegeknek nem szabad oly nagy anyagi előnyöket szerezni, hogy az ebből kizártakban a szocializmus és anarchizmus tévtanai ébredjenek fel. Be kell érni mindenkinek a szokásos törvényes haszonnal; a felesleget annak kell visszaszolgáltatni, kitől azt jogosan, de nem méltányosan beszédtek.

Jogosan azért, mert egy részvénytársaság sem tudhatja előre, hogy ha a kamatlábat a minimumra szállítja le, kikerül-e neki év végére a méltányos jövedelem és a tetemes kezelési költség? De ha év végén, mikor a zárlatot elkészítette, megtudta: méltányos, hogy részletesse benne az adósokat is.

A hitelszövetkezetek járjanak ebben elől. Nem úgy, hogy készpénzben leszámolva kifizessék az egyes adósoknak az osztalékot, hanem úgy, hogy tőkéjük törlesztéséül év végén leírják. A kamatlábat szedik az egész tőke után tovább is, a másik év végén a leírt tőkerészletre eső kamatot is fordítsák tőketörlesztésre és így tovább, mindaddig, míg az adóst — tudtán és akarátán kívül — nem sikerült teljesen tehermentesíteni. Ha végéig nem is tud erről az adós nem válik kárára.

Itt az ideje, hogy hazánk — a földművelő ország — intézői végre ebben az irányban is kifejtssék tevékenységüket és a minden politikai pártmozgalomtól teljesen függetlenül alakult és vezetett községi hitelszövetkezetet gyámkodásuk alá vegyék.

Ne nézzék, hogy kitől jön, de szíveljék meg e cikkelykét mindazok, kiknek kezében a tőke van és a kiknek vezetésétől a nép anyagi és erkölcsi jóléte függ. Kéri őket erre

Dr. Gidófalvy István, kir. közjegyző.

A nyustyai szövetkezet.

A nyustyai hitelszövetkezet rövid fennállása óta is sok baj és kellemetlenségnek volt kitéve. Már megalakulása elé is nagy nehézségeket gördítettek, ezeket legyőzte bátor és merész kitartással, majd meg kellett küzdenie a kezdet nehézségeivel, és a fiatal szövetkezet mindezen bajokat azzal a biztonsággal győzte le, mely az igazi és komoly erőt jelezi. — A szövetkezeti ügy közgazdasági jelentősége kétségbevonhatatlan, és így örvendetes jelenség, hogy a szövetkezet az első tűzpróbát kiállotta.

Január 19-ikén tartotta közgyűlését, a melyen az igazgatóság következő jelentéssel számolt be:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Midőn a „Nyustya-Likéri fogyasztás- és hitelszövetkezet” igazgatósága részéről jelen évi jelentésünket megtenni van szerencsénk, tesszük azt alapszabályaink 29. §-ánk értelmében hivatalos állásunk s azzal járó kötelezettségünk és felelősségünk teljes tudatában s a megjelent és távollévő részvényesek és érdeklődők iránt táplált legőszintebb tisztelettel áthatva — a következőkben:

Szerény szövetkezetünk életében az elmúlt esztendő az alakulással együttjáró vajadás és a kezdet mérhetlen nehézségeiben nyilatkozó megpróbáltatás nehéz, küzdelmes, örökös megtámadásokkal, áskálódással teljes esztendője volt. — Kivülről rosszakarat, gyanúsítás, szüntelen fondorkodás, belülről bizonyos habozás, ingadozás, tapasztalatlanosság s talán egyet nem értés jellemzi leginkább működésünket. — Ezen erkölcsi hiányokhoz járult főleg a forgatható pénz hiánya; a mennyiben részvényeseink legnagyobb része, hallgatva elleneink hitegető esábitgatásaira mindig, még be nem fizette tartozásait: úgy, hogy az aláírt 13.230 frtnyi részvénytökeből — jöllehet már az összes betézetes folyó évi április hó 1-én esedékesé válik — még csak 4813 frt s 85 kr. folyt be s természetes, hogy e csekély forgótökeből négy füzetlet fenntartanunk csak úgy, a hogy lehetett és csakis folytonos kölcsönök és nagymérvű hitelek igénybevétele mellett. Világos dolog, hogy a legfőbb üzleti nehézségünket a hitelre való vásárlás okozta, a mi drágábbá tette az árukat, fogyatékosá az üzletet, nehézkessé a kezelési eljárást egészen. Am, ha még a kintlévő részvénytökekövetelés — 8548 frt 45 kr. mihamarabb behajtatik: üzletünk önállósága biztosítva lesz s minden ágában föllendül az azonnal. — Kérve kérjük tehát a tagokat, hogy a hátra lévő részvényrészeiket haladéktalanul szolgáltatassák be a pénztárnál: Thomka László ur kezéhez, — s igazán ne várják be a hatóság útján való behajtást!

A mi üzletünket bénította, egy másik körülmény volt az, hogy a részvényes tagok közt vannak sokan u. nevezhető *holt* tagok, a kik ugyan névleg tagjai és részvényesei a szövetkezetnek, de fogyasztási árucikkjeiket rendszerint máshonnan veszik, szerezik be. — Ezekkel szemben is van kérélmünk: az, hogy ne hagyják magukat önző hitegetések által eltántorítani, hanem következetesen legyenek magokhoz, hívek szövetkezetük célja, alapszabályához, rendeltetéséhez! Indítványunk pedig az, hogy az alapszabályok 33. §-a oda módosítottassék, miszerint az osztalék 20% az üzletrészek után ki ne szolgáltatassék, hanem jövőre csakis a 40—50% adassék osztalékul a bevásárolt árucikkék évi értéke arányában.

Ezután az igazgatósági jelentés áttér azon körülményre, hogy miután Graselly Árpád üzletvezetővel az egyletnek differenciái voltak, e folytán az üzletvezetésben személyváltozás következett be, de e mellett is, a szövetkezetnek követelése volt üzletvezetőjével szemben teljesen biztosítva vannak.

Ez után így folytatja ismét az igazgatói jelentés: Mi, az igazgatóság tagjai, midőn jelentést teszünk, nyugodtan jelezhetjük, hogy a legjobb belátással, tiszta lelkiismeretességgel s felelősségünk teljes tudatában járunk el, és a mit netán előlegezett bizalmunk révén vesztünk lehetett, azt a végén rögtönzött szigorunkkal helyrehozni iparkodtunk s helyre is ütöttük! Mert a szövetkezet már új, vagyonilag teljesen független, erkölcsileg a legmegbízhatóbb kezelőt választott, a ki 1000 forint vagy azonfelül kívánt kaucziót tesz le s a legszi-

Itt látta meg Karvay Annát. Tetszett neki a lány, oly ügyes, szorgalmas s nem fecsegő, mint a nők legtöbbje. Beszéde gondolkozásra vallott. S a szép szőke haj, mi hátul egyszerű kontyba volt megerősítve s görög arczéhez felségesen állott. Minden szép... Csak hogy... S itt illuziói rendesen szétrebbentek. Az a kiz rózsás tenyér oly üres... Boszantóan üres...

Egyszer csak barátai kezdtek incselkedni vele: — Hát már üstökön ragadt Nádvaly? Hiába, szegény fiu véged van, nem menekülsz többé:

Erre ritkábban látogatta a családot. Ritkábban ment s gyakrabban mentette ki magát „sürgös” teendőivel.

— Annuskám! Nagy áldozatra kérlek, kezdte apja egyik nap. Tudnál e te két-három hétig fogoly lenni? S ezélnál vagyunk meglásd...

— Papa, nem jó az ily kikényszerített dolog. Ha nem szeretet vezet hozzám, megadjuk az árát. Nekem ugyan tetszik Karvay, de —

— Akkor könnyebben tűrsz is miatta egy kis szobafogságot s öreg barátom, Bíró dr. szívesen meglátogat napoként.

Nemsokára szomorú, levert arczal járt-kelt Nádvaly. — „Leányom, az én szende virágszálam oly beteg...”

El-elment egy felőrácskára a casinóba. De nem vehették hasznát a játéknál. Alig vette kezébe a kártyát: „Szegény Annuskámat sietek megnézni” szavakkal dobta az asztalra.

Karvay önző szívébe valami nyugtalanság fészkelődött be. Egyszer titkon elfogta az orvost is.

— Mi baja Nádvaly Anna kisasszonynak? Nagyon beteg? kérdezte szégyenkezve, zavartan.

— Mi baja? Hm. Azt látom, hogy nagyon beteg. Az az erős lány egész gyöngye lett. Kedélybaj vagy szív-baj, azt kell hiunom. S a doctor dörmögve állott odébb.

Végre két hét múlva felderült arczal látták Nádvaly fiskálist.

gorubb föltétel alatt szerződött a szövetkezettel, névszerint: Závaczky János, a ki máris átvette a reá bízott két nyustyai füzet kezelését.

Midőn az igazgatóság ezekről a kellemetlenségekről, üzleti nehézségekről beszámol, egyuttal örömmel jelentheti, hogy mindamellert az üzleti év — a csatolt mérleg szerint — 400 frt 75 kr. tiszta nyereséggel záródik le, holott igen sok volt a beruházkodásra költött feltári, továbbá egyéb üzleti nehézségekben rajló folyó kiadásunk. Azért, ha indítványozzuk is, hogy *ez évben osztalék* ne adassék s erre az igen tisztelt tagok beleegyezését kérjük; mely tisztelettel kérjük mindnyájukat arra is, hogy a szövetkezet jövő évi nagyobbmértvű fejlődése elé a legjobb reménnyel sziveskedjenek tekinteni! Csak előre, uraim! A míg magunk le nem mondunk előnyünk, jogunk, reményeinkről, addig mit sem veszítettünk. Csak tartsunk össze s föl fog virágzani szövetkezetünk!

Midőn végül a mérleget, az évi számadásokat előterjeszteni s a felügyelő-bizottság bíráló jelentésének a szót átengedni van szerencsénk, ezennel a magunk egész működését, eljárását egészen itéletük alá bocsátjuk, kérve annak jóváhagyását, kegyes bizalmukat a jövőre is! Ezzel szövetkezetünkre Isten bő áldását, segítő kegyelmét kérve, vagyunk kiváló tisztelettel

Nyustyan, 1897. január hó 18-án

Ráztoczký Pál,

ig. tag.

Kolbenheyer József,

ig. tag, mint jegyző.

Hirek és vegyesek.

Városi közgyűlés. Rimaszombat város képviselőtestülete f. hó 14-én, Szabó György polgármester elnöke alatt közgyűlést tartott, melyen a tagok szép számmal jelentek meg s élénk érdeklődéssel kísérték az ügyek tárgyalását. A mult közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után az országos bányászati és kohászati-egylet szépen megírt s a jövő évre való meghívásért intézett köszönő irata olvastatott fel, melynek tudomásul vétele után a mezőőrök száma és fizetésének megállapításra vonatkozó földművelésügyi miniszteri rendelet tárgyalta: a közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát. Dr. Cziner Miksa és Kishonthy József felebevezésére nézve az alispáni határozat — mely szerint előbbi a legtöbb állami adót fizetők névjegyzékébe felvételik, tudomásul szolgált. Utóbbi az alispáni határozat szerint nem volt a névjegyzékbe felvehető. — E szerint Dr. Cziner Miksa adója alapján a városi képviselőtestület tagjai sorába bejegyeztetett. — A Szabadka-pusztai birtokon gazdasági lakás építését határozta el. — A felső malom fenntartására, kezelésére és berendezésére vonatkozó bizottsági jelentés szerint a malom épület oly rossz karban van, hogy az tovább fenn nem tartható; új modern épület emelése pedig, mely esetleg villamos világítás behozatalára is alkalmas volna, legalább 20000 frtba kerül, s ezt a bizottság nem ajánlja. A tárgyhöz többen hozzá szóltak; s a kérdéssel kapcsolatban tárgyalták a bérlet kérvényét, melyben a bérletből való kibocsátása iránt keresi meg a közgyűlést. Az ügy alapos tárgyalása után a közgyűlés elhatározta, hogy a malom nem tartja fenn, a bérlet negyedévi felmondással kiengedi, s a kiküldött bizottságot utasítja, hogy a tanács közbenjöttével tegyen lépéseket a villamos világítás behozatalára, az erre vonatkozó ajánlatokat, terveket és számadásokat terjessze a közgyűlés elé 30 nap alatt. Ezután bemutatott Jaczko Pál városi mérnök tervezete a vízvezeték kiépítésére nézve. A nagy gondnal és alapos szakértelemmel készült tervezet a közgyűlés teljes elismerésével találkozott; azt elvben helyeselt is és a mérnöknek köszönetet szavazott, miután azonban a tervezet szerint a vízvezeték mintegy 32000 frtba kerülne, mely nagyobb kiadásra városunk ez idő szerint nem vállalkozhatik, elhatározta a közgyűlés, hogy a kivittelt jobb időkre halasztja. Végül a közgyűlés a Tompa-utca járdával való ellátására vonatkozó tervezethez helyesleleg hozzájárult.

Eljegyzés. Kovács Ferencz, helybeli jóhírű fodrász, derék fiatal polgártársunk eljegyezte Simon Erzsikét, ifj. Simon János helybeli timár szép leányát.

Halálozás. Nagy Károly es. és k. gyógykovács neje szül. Borsos Milka folyó hó 17-én hosszas beteges-

— Jobban van? kérdezte Karvay szinte örvendő. A hosszu két hét megpuhitotta őt is. Ugy hiányzott neki — a mit előbb kerülni kezdett — Anna látása, a ki betegségének tán leginkább ő volt az oka, hisz menyinyire fájtathott neki ok nélküli elmaradása.

— Ma kelt felt először.

— Mikor látogathatom meg? — Önkénytelen szaladt ki ajkán e kérdés.

— Jöjjön, barátom... Részvéte jól fog esni a kicsikének.

Haza érve vendégét szobájában hagyva, fölkereste Annát

— Itt van. Légy ügyes, kis lányom...

A mint belépett Karvay, Anna halvány arczán — két heti szoba levegő s mediczinája a doktornak megsáptították — elfogultság látszott. Egy-két lépést tett Karvay elé s akkor biborpir öntötte el arczát.

Karvay el volt büvölve. Anna szép termetét könnyű pongyola fedte, szemei e szép, fekete csillagok, kicsit bágyadt tekintete zsbongásba hozták idegeit.

— Anna, — Annám, — csak ennyit birt kihozni, kezét ajkához vonva.

Anna szédülni látszott a boldogságtól. Egy székbe fogódzott.

— Akarja, hogy szeressem? Lesz az én szerény házamnak anyála, az én asszonyom...

Nádvaly szerette volna Karvay karjába tuszkolni lányát; mit késedelmezik annyira?! Majdnem helyette rebegte el az igent.

A mama is előjött gyorsan, a papa pedig kéznél volt. A többit minek kiszínezni? Lásd Erzsike s Ilus megkérésénél. A szokásos áldás s kézdörzsöléssel.

Csak Gizinek nem tetszett az egész.

Megis mondta Annusnak

— Nem akarok próféta lenni. De tartok tőle Anna, hogy két heti fogságot élethossziglanival váltottad fel.

(Vége következik.)

tétel!) eszembe jut, hogy ennek én sem szeretnék a felesége lenni.

Anna olvasformán mosolyodik el, mintha azt mondaná: gyermek vagy te még ahhoz...

— Ne hídd. Megvan nekem is az én bakfis bölcseségem, a mi sokszor józanabb mint egy professoré. Tetszel neki. Az özönnek. Mikor oly csöndesen jársz-kelsz, úgyesen s keccsel játszva a házikisasszonyt, bizonyosan az jár eszébe? ez a leány derék asszony lesz, egy cseléddel is beéri.

— Hogy jut mindez eszedbe Gizike? Azt hittem, több gondod van iskolai föladványodra, mint az ilyen megfigyelésekre.

— Arra ép semmi gondom. Megfigyeléseimet pedig inkább fordíthatom javamra. Engem — tudom — nem fog papa senki feleségévé rábeszélni. Már csak a saját s nem a papa szemével nézem ki férjemet.

— Gizi!

— Csak nem ijedsz meg? Ha jól esik kimondani: kutyácskám, kis madaram, mért ne lenne ép oly kedves a „férjem”. Férj! A ki félhet tőlem! A ki oly védtelen könnyeim, zsembelésem, mosolyom s ezer fegyverem ellen! Még hajviseletem után is tájékozhatja magát: egy nap esábitó, másnap félelmetes...

S a fejlődő bimbó apja szerint — valóságban jól kifejtett ifju lány, kaczagva vetette magát a pamlagra.

— Papa okos ember — volt Anna halk ellenvetése.

— Mond okos papa. Köszönöm okosságát. Boldog Erzsike? Férje örökösen kőhécse! Megis hal talán. Lehet azt sem, teszi meg, de Erzsike örökös aggályban. Vagy Ilus. Ó szegény! Mindene megvan — s még sem bírja a legfőbbbet, csak vágyik rá. Én, nines az a kincs, a miért egy napig bámuluám duzzadt arczát Gárdosnak s buta szemeit.

Volt valami igaz benne, a mit Gizi pengetett, Nádvaly előbb a casinóba járogatott kártyázni, itt néhány partnert nézett ki magának, köztük a szolid, csöndes — Karvay Imre mérnököt. Majd kis idő múlva gyengélkedésének ürügye alatt házához hívta meg egy-egy partira.

kedés után, 32 éves korában elhunyt. A fiatalon elhalt nő temetése folyó hó 19-én ment végbe a helybeli polgárság, a nagyszámú ismerősök impozáns részvétele mellett. A temetési szertartáson *Czinke István* ev. ref. lelkész mélyen megindító gyászbeszédet mondott, mely könyvet csalt a jelen voltak szemébe.

A rimaszombati polgári olvasókör választmánya *Rábely Miklós* elnöklété alatt folyó hó 18-ikán ülést tartott, melyen a választmány tagjai csaknem teljes számban megjelentek. Az ülésen az elnök szépen kidolgozott s nagy tetszéssel fogadott jelentésben terjesztette elő a múlt év utolsó negyede alatt az olvasókörben előfordult számos nevezetesebb eseményt, melyek örvendetes tanúságot tesznek a rimaszombati polgárság e szép intézményének erőteljes fejlődéséről. Megemlékezett az új helyiség felavatásának minden ízében pompásan sikerült ünnepéről, az anyagi és erkölcsi siker tekintetében szép eredményül járt mulatságokról stb. stb. A jelentést a választmány örvendetes tudomásul vette, s az idei évi közgyűlés határidejéig február hó 14-ét állapította meg. Ezután számvizsgáló bizottságot küldtek ki, s néhány indítványt terjesztettek elő, melyek a közgyűlésen fognak tárgyalatni.

Jegyzőválasztás. Kokován f. hó 9-ikén volt a jegyzőválasztás, mely elé Kokova és vidéke nagy érdeklődéssel tekintett. Két jelölt volt: Szentpétery Zoltán és Lovasnyai Zoltán, s a választáson nyolcz szavazattöbbséggel Szentpétery Zoltán győzött. Most már csak az volna kívánatos, hogy a választás folytán erősen felzaklatott kedélyek minél előbb lecsillapuljanak, s a differenciák kiegyenlítessenek. Az új jegyző, bizonyára mindent el fog követni erre nézve, s Kokova lakossága felett a béke és a hazafias szellem anyagya terjeszti ki áldólag szárnyait.

Halálozás. Jellen Ágoston nyugalmazott darnyai körjegyző, ki hivatását hosszú időn át sok ügyszeretettel és buzgalommal töltötte be, folyó hó 19-ikén este 71 éves korában, boldog házassága 23-ik évében elhunyt. Temetése holnap — csütörtökön — délután lesz Darnyan. Az elhunytat nagyszámú rokonság gyászolja.

Tragikus halál. Megirtuk lapunk mult számában azt a vasuti balesetet, mely mult héten a feledi álmólyon tolatas alkalmával történt, s melynek a 27 éves erőteljes fiatal ember Csató János segédfekező áldozatul esett. A vasuti kocsis ugyanis jobb czombján keresztül ment, s azt csaknem tövében elszakította, úgy hogy a sok vérvessztéstől elaláltan kórházba szállított szerencsétlen ember súlyos sérüléseibe — a leggondosabb ápolás dacára — belehalt. Temetése mult pénteken ment végbe a közkórház halottas házából.

Az Olvasókör bálja. Csak néhány nap választ el attól a nevezetes időponttól, mikor városunkban Carnéval herczeg ő fensége bevonulását tartja. Az első farsangi nagyszabású mulatság, a polgári olvasókör bálja folyó hó 24-én lesz a „Három Rózsa” összes helyiségeiben. Biztosra vesszük, hogy a bál, mely az előző években egyik kimagasló pontját képezte a farsangnak, ez idén is kitünően fog sikerülni. Mint már említettük a bál védnökönje: *Dr. Löcherer Tamásné* urnő lesz, a rendezőbizottság elnökének tisztét pedig *Bornemisza Elemér* ur tölti be. A mulatságra szóló meghívó így szól: „Meghívó a Rimaszombati polgári olvasókör folyó 1897. év jan. hó 24-én a Három róza vendéglő nagytermében rendezendő zártkörű táncvigalmára. Rendezőbizottság: Bornemisza Elemér, b. b. elnök. Lengyel Iván, b. b. alelnök. ifj. Rábely Miklós, b. b. jegyző. Rónay Gyula, b. b. pénztárnok. Baksay Dezső, Barányi György, Báthory László, Bíró László, Böhm Henrik, Benyó József, Cservény Miklós, Dickmann László, Eperjessy József, Fábry Károly, Fráter Mór, Gazda Pál, Gajdos Károly, Gelle Barna, Hagger János, Havas János, ifj. Hevessy László, Dr. Kármán Aladár, Kathona Géza, Káposztás László, Kaszper József, Körödy Jenő, Kostyál Gyula, Konesko Andor, Kovács Ferencz, Kovács János, Kovács László, Dr. Krausz Gyula, Lévy József, Lovass Árpád, Lefkóvits Ferencz, Magyar Pál, ifj. Majorossy Rezső, Miskolczy Lajos, Papszász József, Percz Samu, Pólya László, Plauka István, Rátvay János, Rossenwasser Adolf, Szabó Elemér, Szabó István, Szelezky Árpád, Schweitzer Jenő, Szvidran Ferencz, Seres József, Turny Ferencz, Urbach Lajos, Várady Géza, Vietorisz Sándor, Vincze Gusztáv, Volkó Gyula, b. b. tagok. — Belépti-díj személyenként 1 frt., — karzat-jegy 50 kr. — Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és nyilvánosan nyugtáztatnak. — Kezdeté esti 8 1/2 órakor.”

A kath. olvasókör f. hó 17-én fényesen sikerült bált rendezett saját helyiségeiben. A mulatság minden ízében pompásan sikerült. — Az egyetágas helyiségeit zsufolásig megtöltötte a közönség, a melyek sorában ott láttuk városunk közönségének egy kiváló részét. — A hölgy közönség egy valóban festői koszorút alkotott. Az estélyen megjelentek a kereskedelmi egylet és a polgári olvasókör küldöttei is, és a kereskedelmi ifjúság majdnem teljes számban megjelent. — Az est jellemvonása a kiapadhatatlan jókedv volt, úgy, hogy a reggeli órába váltott szél a szép közönség, a melynek a talp alá valót Dankó Kálmán zenekara a mélységes játéku Erneszttel adta. — De a mi legkellemesebb benyomást gyakorolhatott, az az volt, hogy a társaság teljesen nélkülözötte a felekezeti jellegét. A mulatság sikere kellemes emléket fog hátra hagyni a jelen voltoknak.

A kereskedelmi bálra nagyban készül a nagyközönség, kiváló érdeklődést kelt az a körülmény, hogy két zenekar fogja gyönyörködtetni a közönséget. A katonai zenekar és Dankó Kálmán zenekara, úgy hogy a bál kezdetétől, annak befejezéséig a zene egy pillanatra sem fog szünetelni; egyik zenekar fel fogja friss erővel váltani a másikat. A rendezőség kiváló buzgalommal igyekszik a siker biztosítására. A rendezőbizottságban városi és megyei ifjúságunk kitünő gárdája egyesült a siker biztosítására. A rendezőség következően alakult: *Kathona Géza*, rend. biz. elnök. *Kostyál Gyula*, rend. biz. alelnök. *Dickmann László*, rend. biz. alelnök. *Bíró László*, *Bornemisza Elemér*, *Böhm Henrik*, *Breibárt Árpád*, *Bródy József*, *Cservény Miklós*, *Deutsch Mór*, *Eckstein Samu*, *Eperjessy József*, *Fráter Mór*, *Gazda Pál*, *Gelle Barna*, *Gránát Dezső*, ifj. *Hollós József*, *Jeleni Márton*, *Dr. Kármán A. Ernő*, *Körödy Jenő*, *Kovács László*, *Dr. Krausz Gyula*, *Krámer Gábor*, *Kurlender Gyula*, *Langhoffer Győző*, *Lefkóvits Ferencz*, *Lesko József*, *Lovass Árpád*, *Mandel Sándor*,

Mattos János, *Nyisztor Antal*, *Papszász József*, *Penyigel Lajos*, *Pólya László*, ifj. *Rábely Miklós*, *Rosenwasser A.*, *Rosenzweig Mór*, *Schwarz Arthur*, *Schwarz Mór*, *Schwarz Pál*, *Schweitzer Jenő*, *Tábori Károly*, *Urbach Lajos*, *Valentin Dezső*, *Várady Géza*, *Vietorisz Sándor*, *Weisz Ignác*, *Weisglas Simon*, *Weizner Henrik*, *Wohl Henrik* rend. biz. tagok.

Nemzeti szálloda Budapest legkedveltebb, elsőrangú szállodája a főváros közvetlen központjában (Váci-utca 22.) *mérsékelt árak 1 frtől feljebb, huzamosabb idei tartózkodásnál árengedmény.* — Kellemes tartózkodási hely: a téli időnyre lakások *hét- vagy hónapszámra jutányosan kaphatók.* Villanyvilágítás, lift és fürdő.

Farsangi meglepetés. A farsangolni szerető ifjúságnak figyelmét a szív dolgai mellett az is lebilincseli, hogy az ideál külsőleg minő alakban jelent meg előtte s az a kép, mely lelkében lerajzolódik, rendszeres maradáni szokott lenni. Azt szokták mondani, hogy a szép mindig szép bármilyen alakban nyilvánul, — mégis tagadhatatlan az, hogy még az önmagában szép is sokkal szebb és tetszősebb, hogy ha méltó keretben jelen meg. Ezért van az, hogy a képzetelek világában élő ifjú lélekben soha el nem mosódó képe marad meg annak a jelenetnek, mely egy fényes bál keretében szeméi elé tárul. Ez eleven képek egyik legfontosabb tényezője az a csinos s illuziót keltő toilette, melyben a hölgyközönség díszleg. Valóságos poétai fantázia kell ahoz, hogy egy bál ruha a feleségizott képzeteknek minden igényét kielégítthesse s azon a legkisebb fodrocška is tökéletes legyen. Ilyen női ruhákat csak a fővárosi műtermek képesek előállítani, de mintegy meglepetésként, a mi városunk is ez időszertt abban a helyzetben van, hogy e tekintetben nem szükséges másfelé fordulni. Igazi szakértelemmel s jó ízléssel összeállított bál ruhák készítenek *öve Berger Francziska* műtermében is, s erre szíves készséggel felhívjuk a bálozni készülő hölgyközönség figyelmét, annyival is inkább, hogy nevezett szabónő e téren tapasztalatait Budapest és Bécs legelőkelőbb szalonjaiban szerezte.

Elszámolás a Rimaszécsen 1897. január 9-én megtartott jótékonykedő mőkedvelői előadás bevételei és kiadásairól. Bevétel: a rendes belépti jegyekből 69 frt, felülfizetésekből 16 frt, összesen 85 frt, kiadás tesz 69 frt 23 krt, tiszta jövedelem 15 frt 77 kr., mely összeg a rimaszécsi önk. tüszelő-egyesület pénztára javára átadott. Felülfizettek: Hanvay József Csíz 4 frt, Marikovszky Géza 3 frt, Frits Ferencz 2 frt, Bráz János lebános 2 frt, Horváth József Csíz 1 frt, Holló Ilonka 1 frt, Illés Ödön Pozsony 1 frt, Pál Gyula Feled 1 frt, dr. Ráróssy Gyula Rimaszombat 1 frt. Összesen 16 frt. — A felülfizetőknek és a mulatság sikerét előmozdító nagyközönségnek, de főkép a mőkedvelői előadásban szereplő nemes hölgyeknek ez uton is köszönetet mond Rimaszécsen, 1897. január hó 12-én a rendezőség.

A legjobb tárczairók. Igen érdekes irodalmi eszmét valósít meg most a „Magyar Hirlap” Ez a lap, melynek mindig eredeti ötletei vannak, most azt eszelte ki, hogy a legjobb magyar tárczairók ama tárczáit mutatja be az olvasóknak, melyeket maguk az illető kiváló írók tartanak a legjobbnak. Tizenkét ily tárcza közlését kezdé meg e hónap 17-én (vasárnap) a „Magyar Hirlap”. Elsőnek jön a koszorus költő *Jókai Mór*, aztán *Mikszáth Kálmán*, *Herczegh Ferencz*, *Bródy Sándor*, *Dőczy Lajos*, *Bársony István*, *Rákossy Viktor*, *Benedek Elek*, *Muray Károly* stb. Irodalmi és ujságról körökben nagy az érdeklődés és a közönség nem kevésbé osztja a kíváncsiságot, melyek hát a legjobb tárczák. Ez irodalmi munkákat a „Magyar Hirlap” (Honvéd-utca 4.) minden új előfizetője összegyűjtve és teljesen díjmentesen fogja megkapni.

Bethlen Gábor kora. Az Athenaeum r. társaság kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története” című tíz kötetes nagy munkának (millenniumi kiadás) hatodik kötetéből most jelentek meg a 90. 91. 92. füzetek, melyekben *Angyal Dávid* tovább folytatja „Magyarország történetét II. Mátyástól III. Ferdinandig” és ennek a korszaknak legmozgalmasabb időszakát tárgyalja, melyet az akkori események kiváló vezértérjáról „Bethlen Gábor korának” szokták nevezni. Az ellenreformáció győz az egész vonalon és vele a bécsi udvar befolyása a magyar ügyekre. A katolikus ősi vallás védői és annak visszaállítására, régi egységének megalapítására törekvő párt felül kerekedik és miután az iskolázás, a hitterjesztés, a lelkipásztorkodás terén mindenütt felveszi a harcot a protestantizmussal, az ellenreformáció nem remélt eredményeket mutat fel és már a protestantizmust végveszedelemmel fenyegeti. Ha ezt a vallási harcot csak a magyar vita volna meg a magyarral, ennek a küzdelemnek nem lett volna más jelentősége, mint hogy az egyik nézet az egyik felfogás győz a másik felett. Egyszerű belügy, pártpolitika lett volna. Amde mindkét fél részéről külpolitikai okok vegyültek a küzdelembe és ez a szerencsétlen országot a polgárháború tűzébe hajszolták. Az uralkodó ház a katolikus párttal szövetkezett, a protestantizmus pedig a Habsburg-dinasztia ellenségeire, a németországi protestans fejedelmekre és dissidens elemekre, valamint a törökre támaszkodhatott. Ezt a valláspolitikai pártoskodás szomorú korszakát mely igazságérzettel, a való tények szorgos felderítésével és minden oldalról való megvilágításával szigorú tárgyilagossággal írja le *Angyal Dávid* és munkáját épen ez teszi igen becsessé, mert erről a korszakról eddig jőformán csak felekezeti elfogultságtól sugalmazott monografiákat bírnak, holott ez a korszak egyike a legtanulságosabbnak a magyar nemzet történetében. *Angyal Dávid*, a katolikus párt vezértérjáról *Pázmány Péter* bíbornoknak szerepével kezd a monografiát; majd a vallási sérelmekről nevezetes 1618- és 1619-iki országgyűlések eseményeit nagy részletességgel ismerteti és folytatja átér Bethlen Gábor első támadására, különösen ennek indító okait gyökerestől kifejti. A füzetekben majdnem minden egyes lapon egy-egy érdekes szöveggel illusztrálja a korszak eseményeit; a képek többnyire egykoruak Ezenkívül számos rendkívül finom kivetül műmelléklet van a füzetekhez csatolva. Így „Bethlen Gábor királyi zászlaja 1620-ból,” egykoru metszet után; „II. Ferdinand fogadja a népek hódolatát.” „Magyar lovas vitéz 1616-ból” egykoru színes kép *Ernst Lajos* gyűjteményéből; „Pázmány Péter és kora” *Lotz Károlynak* az Akadémiában levő nagyszabású falfestménye után készült remek fénynyomat stb. Egyes füzet áva 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Hivatalos közlemény.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázati hirdetés.

43. szám. — A felügyeletem alatti nagy-rőczei kir. járásbírósnál áthelyezés folytán üresedésbe jött s szabályszerű illetményekkel javadalmazott aljegyzői állásra a nagyméltóságú m. kir. igazságügyminiszter ur folyó évi január 5-én 4809/IME. szám alatt kelt rendelete alapján ezennel pályázatot nyitok.

Felhivom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. I. t.-cz. 7. §-ában és az 1891. évi 4192. számú igazságügyminiszteri rendelet 19. §-ban körülírt minősítést, ugyszinté nyelvismeretüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket a bírói ügyviteli szabályok 5. §-ának megfelelően jelen hirdetésnek a hivatalos lapban leendő háromszori megjelenésétől számítandó két hét alatt hozzámmal annál inkább nyujtsák be, mert az elkésve és nem az előírt módon beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Rimaszombat, 1897. január 12-én.

Kubinyi Aladár, kir. tszéki elnök.

Felelős szerkesztő: **Dr. VERES SAMU.**

Magán-hirdetések.

Foulárd-sejyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg-sejyemet** 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, esikós, koczázott, mintázott damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázzal stb.) a megrendelt áru postabér és vámmenten a házhoz szállítva, mintákat postafordultával küld: **Henneberg G. cs. és k. udvari szállító selyemgyára Zúrlóben.** Svajczba ezimzett levelekre 10 kros, és levelező-lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban, a **Kossuth-utca 2-ik számú házban** az emeleti lakás 1897. május 1-től — esetleg azonnal — kiadó. Értekezhetni **Samarjay János** tulajdonossal.

Szép cél!

Végzetlenül sajnálom, hogy sürgetésem dacára annyira késlekedett; nyujtson módot igen becses sorai visszajuttathatása s meleg köszönetem tolmácsolhatására.

Házberlet.

A helybeli evangélikus egyház volt leányiskolájának egész emeleti része bérbeadó. Értekezhetni **Szontagh Károly** egyh. gondnokkal.

Hirdetmény.

397. szám. — Alulírt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102-ik §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a miskolczi kir. törvényszék 1886. évi 7908. sz. végzése következtében **Krémer József** javára **Holló János** és **Holló Péter** ellen 130 frt s jár. erejéig 1886. évi augusztus hó 8-ikán fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 490 forintra becsült menecskő, buza, kocsis, hámos-lóbol álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. jbiróság 3434. 1896. sz. végzése folytán 130 frt tökekövetelés, ennek 1886. évi szeptember hó 1-ső napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 22 forint 82 krtban bíróság már megállapított költségek erejéig **Felső-Hangonyon**, alperesek lakásán leendő eszközzésére **1897. január hó 28-ik** napjának délelőtti 11 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Rimaszécs, 1897. évi január hó 8-án.

Kovács Géza, kir. bírósági végrehajtó.

Hirdetmény.

463. sz. — Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszék 1896. évi 3597. számú végzése következtében **Institőrisz Endre** ügyvéd által képviselt **Ádám Markusz** mint **Pavláth Ferencz** engedményese javára **Miklós József** harkácsi-perpes pusztai lakos ellen 674 frt 50 kr. s jár. erejéig 1896. évi szept. hó 4-én fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 949 frtba becsült 2 drb. ló, 29 drb. sertés, 2 drb. szarvasmarha, 22 köpü méhe s egyéb tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a tornallyai kir. járásbírósnál 3740. 1896. számú végzése folytán 674 frt 50 kr. tökekövetelés, ennek 1896. augusztus hó 4-ik napjától járó 5%-os kamatai és eddig összesen — frt — krtban bíróság már megállapított költségek erejéig. Perpes-pusztán alperes lakásán leendő eszközzésére **1897. évi február hó 1-ső** napjának d. e. 10 órája határidőül kitzetnek, és ahoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Tornallyán, 1897. évi január 17-én.

Záborszky Sándor, kir. bir. végrehajtó.

Hirdetmény.

5273. sz. — A rimaszombati királyi. törvényszék, mint bányabírószék közlirre teszi, hogy a **Jolsvai takarékpénztár** végrehajthatónak, **Babnigg Emil** végrehajtást szenvedő ellen 1000 frt tőke és jár. iránti árverési ügyében, a végrehajtási árverést az áll. bányatörvény 257. §-a értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő, Jolsva város határában fekvő, s a rimaszombati bányakönyv II-ik kötet 38. lapján nyilvánított „Pál” nevű bányaműből Babnigg Emil nevére irt 47 $\frac{1}{2}$ -ed bányára részre 843 frt 47 krtban bíróság megállapított kikiáltási árban elrendelte, s annak megtartására határnapul **1897. évi február hó 15-ik** napjának d. e. 10 óráját Jolsva város határához tűzte ki, mely alkalommal a kérdéses ingatlanok becsáron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át azaz 84 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1882. évi 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminisiteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Kir. Törvényszék mint bányabírószék.

Rimaszombat, 1896. évi december hó 1-én.

Basilidesz,
k. t. jegyző.

Kubinyi,
k. t. elnök.

Hirdetmény.

18. sz. — Alulírott bir. végrehajtó ezenel közlirre teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbírószéknek 6015. 6205. 6206.96. sz. kiküldött végzése alapján **Lichtenstern Mór** javára 8 frt 3 kr., **Tóth Józsefné Szabó Mária** javára 600 frt., **Silbiger Armin testvére** javára 900 frt. s jár. erejéig **Tóth István** alperesnél lefoglalt és 1330 frt 90 krtba becsült, hazi butorok, varrógépek, rubanemű áruk és bolt felszerelésekből álló ingóságok nyilvános árverésen elfognak adatni.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbírószéknek 6270.96. sz. végzése alapján Rimaszombatban alperes lakásán és üzlethelyiségben a fent érintett tőke követelések s ezeknek az árverésen felszámítandó megítélt törvényes járuléka erejéig leendő eszközökre az **1897. január hó 28-ik** napjának d. e. 10 órája határnapul kitiizetik, a mely árveréshez a venni szándékozók ezenel s oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az elárverezendő ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett becsáron alól is elfognak adatni.

Kelt Rimaszombatban, 1897. évi január 14-én.

Gasko János, kir. bir. vjhajtó.

Olcsó köszén!

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy több vevőnk kívánatának megfelelőleg, a mostanáig árusított köszénünkön kívül

salgó-tarjani

darabos köszén

is beszereztünk, a melyet teljes 100 klgként 65 krajczárjával raktárunkban elárusítani fogjuk.

A n. é. közönség szives megrendeléseit kérve, maradunk

2-3 kiváló tisztelettel

JELLINEK B. és TÁRSA.

Hirdetmény.

3707. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közlirre teszi, hogy **ifj. Lukács Pál** végrehajthatónak **Bodon Katona Mihályné szül. Tóth Zsuzsanna** végrehajtást szenvedő elleni 152 frt tőke s jár. iránti árverés ügyében, a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz. 144. §. s következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Radnót községben fekvő s a radnóti 276. sz. tjköben A 1-8. és 10. 11. sorszám alatt felvett ingatlanokból **Bodon Katona Mihályné szül. Tóth Zsuzsanna** illetőségére vagyis az egésznek felére a 316 frt ugy a radnóti 168. sz. tjköben. A 1-2 sor 383 és 384 $\frac{1}{2}$ hrszámú ingatlanból és az azon lévő 89. számú házból ugyanevak **Bodon Katona Mihályné szül. Tóth Zsuzsanna** illető felerészre a 165 frt kikiáltási árban elrendelte s annak megtartására határnapul **1897. évi márczius hó 17-ik** napjának d. e. 10 óráját Radnót községbe a biró házához tűzte ki, mely alkalommal a kérdéses ingatlanok becsáron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át azaz 31.60 és 16.50 krt. készpénzben, vagy az 1882. évi 60. t.-cz. 42. §-ban jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminisiteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1896. évi november hó 26-án.

Altdorffer, kir. törvszéki biró.

Haszonbérbeadási hirdetmény.

Alólírott községek előljárosága ezenel közlirre teszi, hogy **Velkenye, Csíz és Sajó-Püspöki** községek vadászterületei 1897. január hó 1-től hat egymásután következő évre nyilvános árverésen haszonbérbe fognak adatni a következő napokon:

1. **Csíz** községre nézve 1897. év január hó 21-én.

2. **Velkenye** községre nézve 1897. év január hó 22-én.

3. **Sajó-Püspöki** községet illetőleg 1897. év január hó 23-án.

Mindég az illetékes községi biró házánál és mindenkor délelőtt 10 órakor.

Az árverési feltételek a velkenyei körjegyzőnél tudhatók meg.

Velkenye, Csíz és S.-Püspöki községek előljárosága.

3-3

Meghívás

a nagyrőcezi kölesönös segélyszövetkezet **folyó évi február hó 2-án,** délután 2 órakor tulajdon helyiségében megtartandó

rendes közgyűlésre.

Tárgysorozat:

1. Elnök választása ad hoc.
  2. Igazgatósági jelentés.
  3. Felügyelő-bizottsági jelentés.
  4. Az 1896. évi mérleg betérjesztése, jóváhagyása és a felmentvény megszárazása.
  5. Az osztalék megállapítása.
  6. Igazgatósági elnök, helyettes elnök, igazgatósági és választmányi tagok és tisztviselő-karnak választása.
  7. Felügyelő bizottság választása.
  8. Pénzügyintézetünknek részvénytársasággá átalakulására vonatkozó javaslat tárgyalása, illetve annak elfogadása.
  9. Egyéb, az alapszabályokban kiírt ügyek elintézése
- Nagy-Rőcze, 1897. január 1-én.

3-3

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

380. sz. — Alulírt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közlirre teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbírószék 1896. évi 3588. számú végzése következtében **Osgyáni Istvánné** javára **Stelkovic László** ellen 318 frt s jár. erejéig 1896. évi október hó 2-án fogantatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 1100 forintra becsült szarvas-marhák, lovak, kocsiból álló ingóságok nyilvános árverésen eladnak.

Mely árverésnek a rszécsi kir. járásbírószék 3588./1896. számú végzése folytán 318 frt tőkekövetelés, ennek 1896. évi szeptember hó 25-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 20 frt 48 krtban bíróság megállapított költségek erejéig Alsó-Hangonyon, az alperes lakásán leendő eszközökre **1897. évi január hó 27-dik** napjának délelőti 11 órája határnapul kitiizetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Kelt Rimaszées, 1897. évi január hó 7-én.

Kovács Géza, kir. bírósági vjhajtó.

Bérbeadó ház.

Rimaszombatban, a Losonczi-utca 40. sz. ház, mely két különálló lakásból, udvarból, nagy kert és esürből áll, 1897. február 1-től **bérbe kiadó,** esetleg örök áron is **eladó.** Tudakozódhatni lehet **Dr. Löcherer Tamás** kórházigazgató orvossal.

Hirdetmény.

4494. szám — **Cseniz, Bizófal** puszták és **Gortvakisfalud** községre nézve az 1892. XXIX. t.-cz. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekkönyvekbe való bejegyzése és a telekkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztetvén, ez azzal a felszólalással tétetik közlé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cz. 15-és 17. §§-ai alapján, — ide értve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §-a a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t.-cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §-a b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereseteket hat hónap alatt, vagyis **1897-ik évi július hó 1-ső napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-cz. 16. és 18. §-aikat eseteiben — ide értve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokosok tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1897-ik évi július hó 1-ső napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármily irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1897-ik évi július hó 1-ső napjáig** bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmul-ta után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszermind egyszerű másolatokat is csatolnane vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a t-lekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Rimaszombat, 1896. évi december hó 12-én.

Altdorffer, kir. tszéki biró.

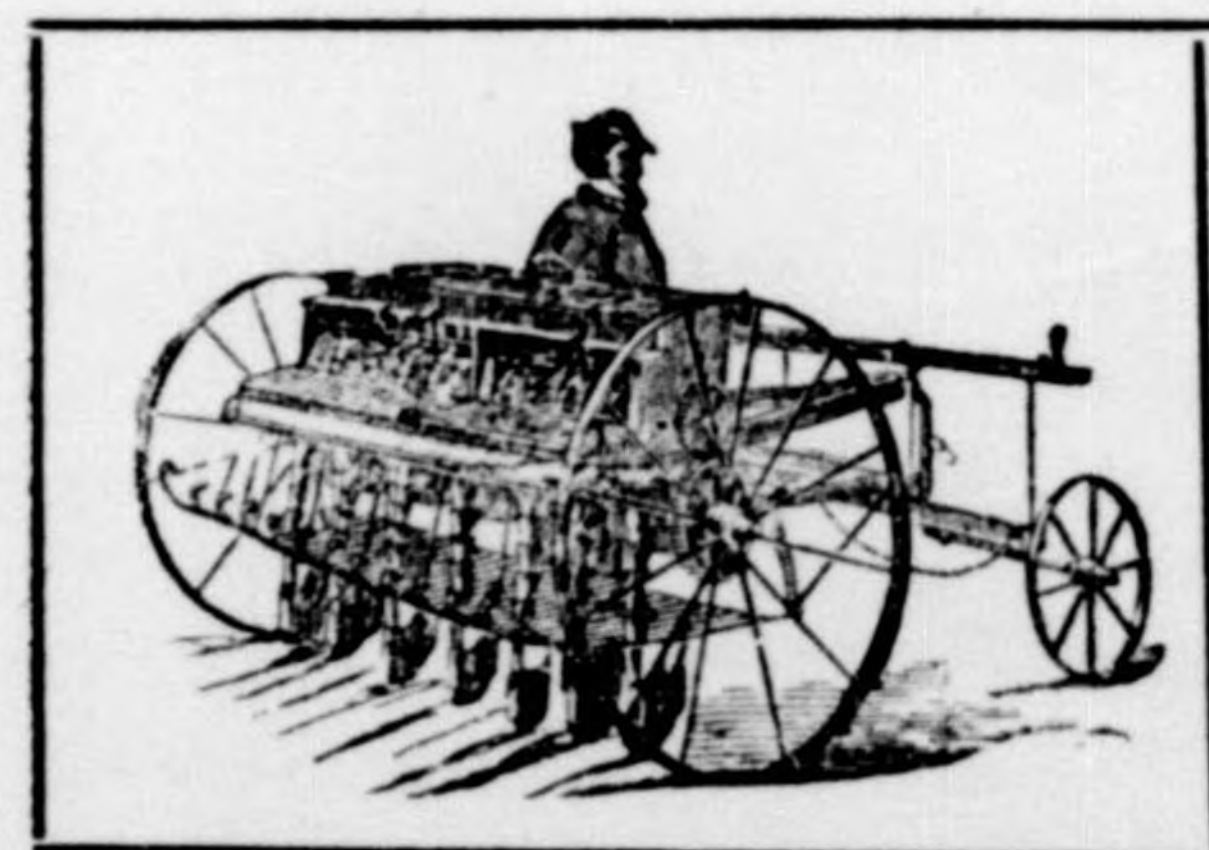
Kiadó lakás.

Rimaszombatban, a Koháry-utca 32. sz. a. házban egy különálló, három tágas szobából, konyha, kamara, pincze, fatartó-szín és kertcskéből álló száraz, egészséges lakás f. **1897. évi május hó 1-től bérbe kiadó.** — Értekezhetni lehet ugyanott **Kemény Bertalan** tulajdonossal.

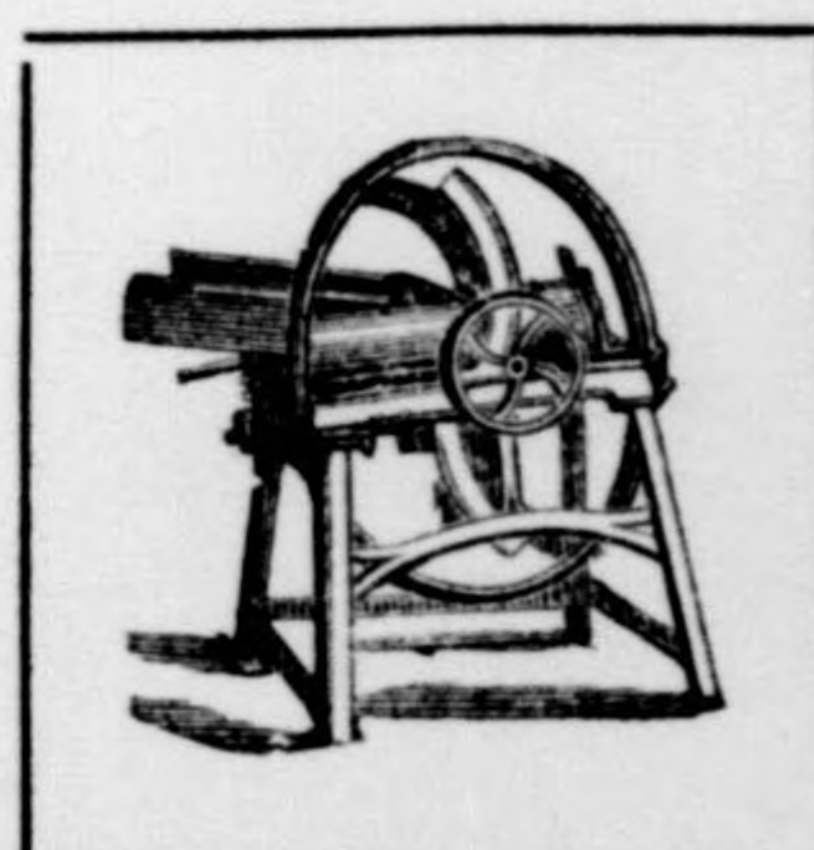
FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntödéje Kassán, Vám-utca 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával ezelszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit, nevezetesen:

**Sorvető gépeket,
Szórvavető gépeket,
Ekéket, Boronákat,
Hengereket, Lókapákat,
Tengeri morzsolókat,
Borsajtókat és szállózúzókat;**
továbbá mindennemű

Szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezéseket.
Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban.
Gazdasági gépeink képes-, valamint öntödének gyártmányai árjegyzékét kívá-
natra ingyen és bérmentve küldjük.

1-6